

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 61, Učiteljska tiskarna.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Kdo je proti edinstvu?

Edino izveličavna stranka je demokratska; tako pripoveduje te dni »Jutro«. Pravi, da se je edino demokratska stranka dvignila nad narodnostne in plemenske razlike ter se organizirala po vsej državi. V svojem članku očita tudi socialnim demokratom, da so inficirani po separatističnih in avtonomističnih bacilih.

Socialnodemokratska stranka se je takoj izpočetka preobrta izrekla za državno edinstvo. To mora biti tudi članikarjem v »Jutru« dobro znano. Tudi je moral vsak trezno misleč človek opaziti, da je šlo naše stremenje vedno za odpravo razlik, za odpravo separatističnih težni. Da se socialnodemokratska stranka in strokovne organizacije niso mogle zediniti, je bil vzrok v organizatoričnih in taktičnih vprašanih v prvi vrsti, v drugi vrsti pa to, da se je jugoslovanski proletarijat premalo poznal med seboj. Nikdar pa ni gojil slovenski proletarijat do Hrvatov in Srbov plemensko ali versko sovraštvo, ker ve, da če bi tudi ne bili državljani ene države, smo si vendar kot proletarijat enakopravni bratje in sestre.

V tem oziru se nam ne more očitati ničesar. Tudi je popono zblizanje in združenje politične in strokovne organizacije že pred nami.

Drugeč pa je vprašanje, ki ga »Jutro« obravnava dalje. Pravi namreč, da mora biti v vsaki parlamentarni korporaciji večina, ki vlada; opozicija pa izvršiti kontrolo. To so lepe besede, ki so dejansko tudi resnične za vse parlamentarne institucije. Temu ni nihče ugovarjal. Resnično so pa le, če se parlamentarna večina ravna po tem pravilu, da ji more opozicija priznati korektnost

poslovanja, dočim jo pa mora opozicija obsojati, če zlorablja svojo moč legalno ali nelegalno v tem ali onem smislu. Mi imamo ustavo; imamo parlament; toda vlada izda zakone, sklepa dalekosežne pogodbe in vodi zunanjo politiko brez vsake kontrole in brez sodelovanja legalnih narodnih zastopnikov, dasi ve, da je jugoslovanski narod po veliki večini za pametno politiko v oziru edinstvenosti države, ker je konsolidacija že z ozirom na skorajšnje izboljšanje socialnih razmer potrebna.

Vladajoča večina mora biti torej v prvi vrsti lojalna in iskrena. Če ni, če vodi osebno politiko, če podlega malenkostnim vplivom, si nakopije sum nesmotrenega stremjenja in s tem tudi odli, ki jo preganja, dokler podleže. O sedanjih večini pač tega ne moremo trditi, da bi bila svojo dolžnost vršila. Pot do konsolidacije države je dolga, a na tej poti treba pametne lojalnosti naših meščanskih strank, ki so do danes vodile maščevalno in teroristično politiko nad proletariatom v zakonodaji ali kratko rečeno v teoriji in praksi. Odtod toliko sovraštvo proti demokratom kot državnim politikom, ne pa zaradi tega, ker zagovarjajo edinstvenost jugoslovanskih plemen.

To smo morali povedati, ker »Jutro« išče krivce povsod tam, kjer jih ni. Mi sicer ne pričakujemo od meščanskih strank lojalnosti, ker je lojalno razmerje med nami in ysako meščansko stranko nemogoče. Toda v tako važni fazi razvoja države kakor je sedaj pri nas, bi večinske stranke iz oportunitete za svoj lastni preobiz morale drugače postopati: realno in smoteno v prid splošnosti.

Kongres italijanskih socialistov v Milanu.

Dne 10. t. m. je bil odprt v Milanu letni kongres italijanske socialistične stranke, ki združuje v sebi tri struje. Pred kongresom se je vršil po mestu slavnosti izpred z zastavami. Izpred je bil veličastna manifestacija za zedinjenje proletarijata. Udeležilo se ga je ogromno število delavstva in delavskih zastopnikov iz vse Italije. Po izpredu so se na slavnosten način otvorili novi modern opremljeni prostori milanskega socialističnega lista »Avanti«.

Kongresu samemu je predsedoval socialistični župan milanski Filippetti. Ob otvoritvi kongresa je strankin tainik govoril pozdravni govor, izrekajoč se za edinstvenost stranke, ki šteje danes nad 100.000 redno plačujočih članov. Tudi predsednik kongresa in tainik zbornice dela, Bensi, sta govorila za edinstvenost proletarijata. Izvajanja govornikov so žela burna pritrjevanja.

Nasprotno pa sta doživela fiasco neki francoski komunist in belgijski komunist Owenstraten, ki sta nastopala »proti socialno-demokratskemu reformizmu«. Fiasco je doživel sam odposlanec moskovskih komunistov.

Tajnik Bacci je obširno poročal o delovanju strankinega vodstva od livornskega kongresa ter o pogodbah s fašisti, ki je imela ta uspeh, da so se fašistovske organizacije začele cepiti. Povdarjal je dejstvo, da je stranka pri zadnjih volitvah zopet odnesla zmago, kar je zahvaliti slogi, ki je vladala kljub strujarstvu v stranki.

Na predlog Cazzamattija se je pričela živahna debata o posameznih važnejših točkah strankinega dela, predvsem o sodelovanju stran-

ke z meščanskimi strankami, o njeni notranji politiki, ter o njeni parlamentarni taktiki. Poslanec Alessandri se je izjavil proti sodelovanju stranke v vladi.

Druzi dan kongresa je govoril poslanec Baratonio (maksimalist). Tudi ta se je izjavil zoper sodelovanje stranke v vladi vendar pa je svaril pred ekstremizmom, ter povdarjal važnost pobijanja kapitalizma z združništvom. Predlagal je, naj se v načelstvo stranke izvoli malo število najboljših socialističnih voditeljev, kateremu naj bi stal ob strani širši socialistični odbor, sestavljen iz strankinih voditeljev iz vse Italije in iz vseh strui.

Za njim je nastopila nemška komunistinja Klara Zetkin. Govorila je v zelo ostrem tonu zoper dosedanje vodstvo stranke in pozivala na priključitev k III. internacionali. Toda zborovalci njenega govora niso simpatično sprejeli. Ko je nato govoril poslanec Treves, je bil navdušeno pozdravljen. Njegov govor je izzvenel v vodilni misli, da se mora stranka povrniti k stari taktiki socialne demokracije, ki se ravna po zahtevah razvoja in razmer. Rekel je, da se mora naiti platforma, na kateri se bo moglo kljub strujarstvu složno v eni stranki delati za dobrobit proletariata in za socializem. Glede sodelovanja socialistov v vladi pa je izrekel načelo: dokler je socialistično zastopstvo bilo majhno in v veliki manjšini, smo se morali parlamenta posluševati kot propagandne tribune, toda če je naše zastopstvo naraslo na relativno večino, nikakor ne smemo delati negativne politike, katere pred množico proletariata potem ni mogoče z uspehom zagovarjati.

Za Trevesom je nastopil Lazzari, ki se je svojčas udeležil delegatskega potovanja v Moskvo. Zahteval je, da se reformiste iz stranke izključi, ni pa našel za to dovolj-

nega odziva; tudi ne s svojim pozivom na revolucijo. Z Lazzarijevim govorom se je zaključil drugi dan kongresa.

Bolniško in nezgodno zavarovanje delavcev v Jugoslaviji.

(Dalje.)

XI. del.

Higijenične in tehnične priprave za zaščito življenja in zdravja nameščenecv ter preprečenje nezgod.

§ 90. Nad vsimi obrti, katerih nameščenecv so podvrženi zavarovanju za slučaj bolezni in nezgode, izvršuje osrednji urad potom lastnih organov nadzorstvo, ali so uveljavljene odredbe obrtnih in drugih zakonov o zaščiti zdravja ter življenja zaposlenih nameščenecv in priprave za preprečenje nezgod.

S to odredbo se ne ovira delokrog obrtnih oblasti in obrtnih nadzornikov, ki je določen na podlagi odredb obrtnih (zakon o delu) in drugih posebnih zakonov.

§ 91. Na podlagi poročila oziroma predloga okrožnih uradov in svojih lastnih organov o opaženih nedostatkih glede izvršitve odredb za zaščito zdravja in življenja zaposlenih nameščenecv ter priprav za preprečenje nezgod, pobriga se ravnateljstvo osrednjega urada za odpravo teh nedostatkov.

V to svrhu more:

1. za vse obrti, ki se ne nahajajo v državni upravi izdati sporazumno s pristojnim obrtnim nadzornikom potrebne odredbe, da se izvedejo vse po obstoječih zakonih predvidene in predpisane zdravstvene ter tehnične priprave za zaščito življenja in zdravja nameščenecv ter za preprečenje nezgod;

2. za vse obrti, ki se nahajajo v državni upravi, potom ministra za socialno politiko predlagati pristojnim oblastim, da se v teh obrtih izvede vse potrebne zaščitne priprave;

3. potom ministra za socialno politiko zahtevati, da se predpiše splošne varnostne priprave, ki so potrebne za zaščito zdravja in življenja nameščenecv ter preprečenje nezgod;

§ 92. Delodajalca, ki v svojem obrtu ni izvedel priprav za zaščito zdravja, odrejenih po ravnateljstvu osrednjega urada ali kakih drugi pristojni oblasti na podlagi zakona ali obstoječe Uredbe, more ravnateljstvo osrednjega urada prisiliti v plačilo naknadnih prispevkov. Ti naknadni prispevki morejo doseči dvakratni znesek njegovih bolniško-zavarovalnih prispevkov. Delodajalec teh prispevkov ne more odtrgati od zaslužka zavarovanih nameščenecv.

§ 93. Ako delodajalec ne izvede predpisanih varnostnih priprav ali ne postavi zaščitnih priprav, more ravnateljstvo osrednjega urada neodvisno od postopanja, katero se eventualno izvede napram niemu v zmislu § 92., uvrstiti njegov obrt v višji nevarnostni razred; če je pa dotični obrt bil že preje uvrščen v najvišji razred, ga lahko obremenil z dvojnimi zneskom odgovarjajoče pristojbinske enote.

§ 94. Predpisane opreznostne priprave mora delodajalec namestiti v

vseh delavnicah na vidnem mestu. V bližini strojev, spoznanih nevarnim, mora razen potrebnih zaščitnih naprav izvesti posebne opomene, katerih besedilo potrdi nadzorstvena oblast. Te opomene se predložijo v pregled oni oblasti ali uradu, ki jih je odredil.

XII. del.

Ustroj zavarovanja.

§ 95. Za izvedbo zavarovanja za slučaj bolezni in nezgode na podlagi te Uredbe se osnuje za celo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev osrednji urad za zavarovanje delavcev s sedežem v Beogradu.

Osrednji urad je edini nosilec zavarovanja po tej Uredbi; njegovi krajevni organi, potom katerih se vrši zavarovanje, so:

1. okrožni uradi za zavarovanje delavcev;

2. blagajne za zavarovanje delavcev železniških podjetij.

XIII. del.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev.

Namen osrednjega urada za zavarovanje delavcev je:

1. na podlagi načela vzajemnosti zavarovati za slučaj bolezni nameščenecv, podvržene zavarovanju;

2. predpisovati prispevke za slučaj bolezni;

3. urediti podpore zavarovancev po istih načelih in načinu za celo državo;

4. omogočiti uporabo skupnih zdravnikov ter skupnega nabavljanja zdravil in zdravniških priprav, kakor tudi reševati vsa vprašanja, ki so s temi v zvezi;

5. pobrigati se za ustanovitev lastnih lekarn, bolnišnic, ordinacijskih zavodov (ambulatorij), zdravilišč in okrevališč;

6. ustvariti rezervno za zavarovanje za slučaj bolezni;

7. na podlagi načela vzajemnosti izvesti zavarovanje za slučaj nezgode;

8. zbrati rezerve, namenjene za zavarovanje za slučaj nezgode;

9. izvrševati potom lastnih organov plačevanje svojih terjatev.

10. reševati sporna vprašanja, ki v smislu te Uredbe spadajo v njegov delokrog.

11. izdajati potrebne odloke za izvedbo po obstoječih zakonih odrejenih in predpisanih higijenskih ter tehničnih naprav za zaščito in zdravje nameščenecv ter preprečenje nezgod; kontrolirati izvedbo svojih kakor tudi odlokov obrtnih oblasti in obrtnih nadzornikov ter izvedbo zakonskih določb v tem smislu;

12. urediti službene, plačilne in pokojninske zadeve svojih nameščenecv kakor tudi nameščenecv okrožnih uradov za zavarovanje delavcev.

(Dalje pril.)

Politične vesti.

+ Premoč duhovščine v SLS. Škof in ž njim vsa višja duhovščina ves čas tkzy. »krščansko-socialnega« pokreta »zelo nezaupljivo gledajo na »krščansko-socialno« skupino v SLS, kakor so nezaupljivo gledali že svojčas na dr. Krekovo delo

v njegovih zadnjih 2-3 letih življenja. Sedaj se nam dodatno k naši predčerašnji notici »Razkol med klerikalci« poroča, da je škof in duhovščina na to skupino začela hudo pritiskati, ker je ta skupina krščansko-socialnih profesorjev in posvetnih doktorjev že preveč zalezla v socializem! Škofu tudi baže ni všeč,

da se ta skupina veže z »brezverskimi« protiklerikalnimi strankami. Duhovščina si prisvaja patent na to, da bodi edino ona voditeljica vsega narodnega življenja tako na gospodarstvem, prosvetnem in socialnem polju in hoče trdno obstojati na svojih bodni privatni lastnosti. Položaj je ta, da se je morala sedaj krščansko-socialna struja umakniti za kulise in v SLS je zadobila premoč zopet duhovščina, ki zastopa najčrnejši klerikalizem in diktaturo duhovništva nad ljudstvom, t. j. tkzy. »farovško komando«.

+ Zaščita delavstva. V socialno političnem zakonodajnem odseku v Beogradu so zopet razpravljali o zakonu za zaščito delavstva. Razpravljali so tudi o delavskih zbornicah in določili, da morajo biti tainiki delavskih zbornic absolutni pravni fakulteti. Nato so v naredbi sami sprejeli nekaj neblstvenih izprememb.

+ Demokrati imajo svoj zbor zaupnikov dne 16. t. m. v Ljubljani. Tu bodo obširno govorili tudi o reorganizaciji JDS.

+ Bol socialistov na Poljskem za osemurni delavnik. Reakcionar na poljska vlada namerava uvesti namesto osemurnega 12 urni delavnik. Socialisti so proti temu začeli energično politično akcijo, tako da bodo uvedbo 12 urnega delavnika skoro gotovo preprečili.

+ Ententa in Habsburzi. »Giornale d'Italia« je prebčil razgovor svojega urednika z nekim madžarskim diplomatom. Slednji je na vprašanje izjavil, da Francija in Anglija priznavata kralja Karla. Kapitalistični ententni intriganti torej se hočejo še vedno posluževati Karla kot zadnje sredstvo svojih reakcionarnih imperialističnih ciljev!

+ Proces proti Radostavovu, bivšemu ministrskemu predsedniku na Bolgarskem za časa vojne, in članom njegove vlade se je znova začel.

+ Stavka francoskih tekstilnih delavcev na severu, ki se bore proti reakciji, ki skuša zatreti Rusijo in proti reakciji, ki jim hoče znižati plače, traja z nezmanjšano silo dalje. Za deseti teden! Občudovanja vredna je moč, katero izkazujejo francoski sodrugi v boju, svežost njihovega propagandnega dela in vztrajnost, s katero zavračajo ponudbe tovarniških podjetnikov, ki so že precej odstopili od svojih zahtev in si ne žele drugega, kot da se delavstvo zopet povrne na delo — v njih prid. Ampak zadeli so na trdo kost: ker francoski sodrugi ne marajo ničesar slišati o kakih polovičarskih sporazumih, ker se že bore za zmago, se bore za popolno zmago. V teh težkih trenotkih si pomagajo na vse načine in pomagajo jim na vse načine tudi nastavkujoče delavstvo. En primer: Da se odbremenijo nekoliko v družinskih skrbih in da se tem lažje posvetijo agitacijskemu in bojnemu delu, pošiljajo svoje otroke delavskim družinam po ostalih pokrajnah, kjer jih z navdušenjem sprejemajo. Vlak za vlakom odhaja, četo za četo proletarskih otrok in z vsako odhajajočo četo se bolj in bolj utrjuje položaj stavkujočih delavcev. Odbor, ki se bavi z odpošiljanjem in prehranjevanjem teh otrok ima polne roke dela. Ampak izvršuje ga z veseljem, ker si je v svesti, da je od njega dober del odvisev način, kako izpade končna zmaga ne samo v prid stavkujočemu, temveč vsemu francoskemu delavstvu.

+ Ruski socialni revolucionarji, ki žive izven Rusije, bodo imeli te dni v Pragi konferenco pod predsedstvom samega Kerenskoga. Gre za vstop v koalicijsko vlado z boljševiki in za zblizanje z njimi. Socialni revolucionarji zahtevajo od boljševikov predvsem amnestijo.

— Militarizem. Kitajska ima 1.370.000 mož stalno pod orožjem, Francija 1 milij. 034.000, Anglija 740.000, Nemčija 1.000.000. Zedinjene države ameriške 1.400.000. In kje so še druge militaristične države! Koliko milijonov mož je na svetu odtujenih od produktivnega dela! To izračunati bi bilo res nad vse zanimivo! Priračunati bi bilo pa treba še proletarsko rezervno armado kapitalizma, ki je odtegnjena od produktivnega dela!

Za rasčiščenje korupcije z „Omnium Serbe“.

Vprašanje narodnega poslanca dr. Milana Koruna na gospoda ministra predsednika celokupne vlade v zvezi podelitve koncesije »Omnium Serbe«.

Konzorcij »Omnium Serbe« je stavil vladi ponudbo za povzdigo orožnih tovarov v državi v svrhu naoboroženja vojske proti temu, da mu vlada izstavi posebno koncesijo in da izveste garancije.

Javnost je ne malo razburila vest o možnosti, da vlada na ponudbo »Omnium Serbe« pristane. Ne samo zato, ker se je bati, da bi utrpela pri tem država na korist celokupnega velekapitala nepopravljivo škodo, ampak tudi zato, ker se je pri tej priliki govorilo o tolikem naoročevanju naše vojske, kakor bi ga ljudstvo nikakor ne moglo in ne hotelo prenašati.

V Beogradu, dne 5. okt. 1921.

Ker gre pri vprašanju sklenitve pozodbe v napominjane svrhe z »Omnium Serbe« ali kakoršnekoli slično grupo za najvažnejše državne interese in ker poleg tega vlada sama brez parlamenta ni niti opravljena sličnih pogodb sklepati, imam čast vprašati Vas, gospod minister predsednik, da se javno mnenje pomiri in da se varuje ustavnost v zemlji.

Jeli je volina vlada ponudbo »Omnium Serbe« kakor tudi vsako slično predložiti v končno rešenje plenumu narodne skupščine?

Prosim za nujni pismeni odgovor.

Brzjavlj.

ZA UGLED PARLAMENTA IN PROTI TAJNI DIPLOMACIJI.

LDU, Beograd, 13. okt. Socijalno-demokratski poslanci so interpellirali vlado glede zunanje politike. Trdijo, da je samo diplomacija kriva našega težkega zunanje položaja in zahtevajo, naj poroča vlada, kako je dosedaj delovalo zunanje ministrstvo. Stavili so vladi vprašanje, ali je vlada volina podvreči zunanjo politiko parlamentarni kontroli in ali je volina izjaviti se o svojih zunanje-političnih ciljih.

ZAKONODAJNI ODESEK.

LDU, Zagreb, 13. okt. »Riječ« poroča iz Beograda: Danes je bila plenarna seja zakonodajnega odbora, na kateri se je razpravljalo o referatih prve in druge sekcije ter so se izvolili trije člani, ki bodo imeli nalogo proučiti zakone poljedelskega ministrstva. In sicer: dr. Svitošlav Popović, dr. Laza Marković in Jovan Gionović. Razpravljalo se je tudi o referatu pete sekcije, nakar je bila sprejeta naredba o živino-zdravnikih. Pri tej se je razvila živahna debata, ko se je naznanilo, da je Italija prepovedala uvoz naše živine.

MINISTRSKI SVET.

LDU Beograd, 13. okt. Danes je imel ministrski svet sejo, na kateri je razpravljalo o dohodkih finančnega ministrstva. Z ozirom na izid razprave o proračunu za leto 1922 bo deficit majhen. Na seji ministrskega sveta se je razpravljalo tudi o načrtu skupščinskega poslovnika in je bilo sprejetih 10 členov poslovnika.

REŠITEV BURŠKEGA VPRAŠANJA V DENETKAH.

LDU Benetke, 13. okt. (Posebno poročilo Dun. kor. urada.) Danes ob 10. dopoldne se je podpisal zaključni protokol, ki vsebuje uspele porazgovore. Na podlagi teh porazgovorov, ki polzkušajo vpoštevati avstrijsko in madžarsko stališče, zlasti pa osvoboditi Burško od tam-

kaj vladajočih tolp in zjamčiti mirno zasledbo Burške, bo vlada poročala avstrijskemu odseku za zunanje posle in narodnemu svetu. Italijanski minister za zunanje posle Della Torretta je zaključil pogajanja, zahvaljujoč se obema vladama za njih pripravljenost k rešitvi evropski mir ogrožajočih težkih vprašanj in je izrazil nado, da bodo ti porazgovori temelj za prihodnje trajno prijateljsko razmerje obema sosednjima državama.

PRED KRIZO V NEMČIJI.

LDU, Berlin, 13. okt. Po položaju se mora računati s tem, da se državni zbor snide začetkom prihodnjega tedna in da bo označil svoje stališče glede gorenjeležiškega vprašanja. Kakor doznajajo listi, se more po dosedanjih izidih porazgovorov vseh strank računati s tem, da bo državna vlada odstopila, kakor hitro bo vrhovni svet sprejel odločitev zveze narodov glede Gorenje Šlezije.

PO STRADAJOČI RUSIJI.

LDU Moskva, 13. okt. Komisija za pomoč otrok je odposlala po več vlakov z zdravili in živili v Razan, Čeljabinsk, Sibirsk in Orenburg. Osrednji komite za pomoč je predlagal komisijam na severu Rusije, kjer je dežela bolj rodovitna, naj se uredi preskrbovanje z živili tako, da bodo določena okrožja na severu preskrbovala določena stradalajoča okrožja na jugu. Osrednji izvršilni odbor je sklenil odposlati 10.000 otrok iz baširske republike. V avgustu in septembru so odposlale divizije prve konjeniške armade nad 20 milijonov rubljev in velike množice živih stradalajočim deželam. Ostale čete so nabrale dosedaj 84 milijonov rubljev in veliko živil.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

LDU Washington, 13. okt. Zastopnik kantonske vlade v New-Yorku je izjavil, da je več divizij kitajskih čet pod vodstvom predsednika Kantona zapustilo kitajsko armado in vstopilo v armado Kwang-Sujeve armade, v kateri bodo korakale čete proti Pekingu.

dnevnic od 60—80 K iz vplačanih glob. Ker mesarji grozijo s stavko, cene pa se ne dajo vsled izvoza ugotoviti, je župan naprosil vlado, da se za nekaj časa izvoz živine ukine, kmetom pa da dobavi potrebna krma za živino. Naši odborski odborniki so zahtevali, da vrne vlada občini po prevratu odvzeto avtonomijo. Za Maribor se uvide 10 procentni davek na razkošje. Od mestnega drobiža ima občina 130.000 K dobička. Mestnim uslužbencem in upoko-jencem se bodo regulirale plače po vzorcu državnih uslužbencev.

Prisega župana občine celjska okolica bo v soboto dne 15. oktobra, ker je vlada volitve potrdila.

Akademikom! Pozivljamo celokupno ljubljansko akademsko omladino, da se udeleži skupščine v soboto, dne 15. t. m. ob 10. dopoldne v univerzitetni zbornici. Tovariši! Obstoje tehiške fakultete je radi nepopravljive profesorjev vključ vsem vladnim izjavam ogrožen. Udeležba dolžnost! — Odbor protestne skupščine.

Cene prenočišč v hotelih, gostilnah, penzionih itd. ter cene mesečnih sob bodo po novem zakonu o najemanju stanovanj in zakupu zgradb, ki ga obravnavajo sedaj v zakonodajnem odboru v Beogradu, določala občinska sodišča za pobijanje draginje. Ta sodišča bodo predpisala 20 dni po razglasu zakona cenovnik za prenočišča, ki bo moral vidno viseti v sobah.

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi na podlagi došlih prošelj sledenja predavanja v nedeljo, dne 23. oktobra in sicer: 1. v Črešnjevcu pri Slov. Bistrici (strokovni učitelj inž. Petkovšek o zboljšanju travništva), 2. v Tinjah na Pohorju (živinozdravnik Škofič o svinje-reji in odvrcaanju kužnih bolezni), 3. v Vrbljem pri Zalcu (živ. inž. Zupanc o živinoreji), 4. v Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji (strokovni učitelj inž. Kropivšek o govedoreji), 5. pri Sv. Benediktu v Slov. Goricah (strok. učitelj Priol o sadjarstvu), 6. v Globokem pri Brezicah (ravnatelj Belle o kmetijstvu).

Gospodinj! Pridite zanesljivo vse v soboto 15. t. m. popoldne ob 3. uri v veliko dvorano »Mestnega doma« na sestane. Razgovor o sedanjih draginjah in o ukrepih proti draginjam. — Soc. gosp. in kulturno žensko društvo v Ljubljani.

Za razširjenje belgrajske državne bolnice je ministrstvo za javna dela priznalo vsoto 700.000 D.

Ker je poverništvo za pravosodje odpravljeno je bil dr. Ravnihar razrešen svojih poslov. Na mesto poverništva stoni oddelek ministrstva za pravosodje, ki mu načeljuje dr. Janko Babnik.

Tamburaške instrumente, že rabljene toda dobro ohranjene kupi SDSZ Svoboda za celoten tamburaški zbor. Kdor jih želi prodati, naj se obrne na centralno tajništvo v Ljubljani, Aleksandrova c. 5 pritičje desno.

Osrednji zavod za ženke domačo obrt v Ljubljani se je preselil iz poslopja Kmetijske družbe v poslopje, kjer je bila prej Centralna uprava, to je na Turjaškem trgu št. 6. II. nadstropje. Pouk se redno vrši in učijo se sledeče tehnike: šivane čipke, be- lo in pisano vezenje, toledo, filet in biserna dela.

»Bančni vestnik«. Prejeli smo 3. številko bančnega vestnika, v katerem nadaljuje Sv. Premrou svojo razpravo o čitanju in presoji bilanc, Fr. Sič o kontih, E. Lovšin piše o za- časni ureditvi pok. zavarovanja nam- eščencev na bivšem avstrijskem ozemlju Jugoslavije, nadalje prinaša 3. štev. še druge zanimive podatke in vesti iz finančne stroke.

Konjenica kubanskih kozakov priredi v nedeljo 16. t. m. ob pol 4. na željo ob- činstva v dirkališču Sokola ob južni žel. v Tivoliju še eno benefično igro na konjih,

pri kateri bo izvajala nad 25 točk. Vstop- nice se dobe že sedaj v trafiki Sever in re- stavraciji »Novi svet«.

Kulturni vestnik.

Iz gledališke pisarne. Zaradi nemadne obolnosti dveh članov odpade jutri, v pe- tek, dne 14. t. m. »Komedija zmešnjav« za red E. Gledališče ostane ta večer zaprto.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama: Sobota 15. oktobra 1921. Oče. D. Nedelja, 16. Ljubezen. Izven. Pondeljek, 17. Oče. C. Torek, 18. zaprto. Sreda, 19. Požar strasti. A. Četrtek, 20. Komedija zmešnjav. Izven. Petek, 21. Ljubezen. E. — Opera: Sobota, 15. Evan- geljnik. C. Nedelja, 16. Tosca. Izven. Pon- deljek, 17. Zaprto. Torek, 18. Boris Go- dunov. B. Sreda, 19. Dalibor. D. Četrtek, 20. Evangeljnik. E. Petek, 21. Carmen. A.

Iz strok. organizacije.

Mezdná gibanja. Čevljarski po- močniki v Ljubljani se nahajajo v mezdnem pokretu. Čevljarske delav- ce vseh krajev opozarjamo, da ne iščejo dela v Ljubljani, dokler ne ja- vično, da je mezdni pokret končan.

Krojaški pomočniki v Ljubljani so sto- pili z današnjim dnem v stavko zaradi povišanja mezd. Og. mojstri, katerim je deveta briga položaj njihovega delavstva, so bili toliko netaktni, da se niti pogajati niso hoteli, nakar je delavstvo upravičeno zapustilo delo. Da ne bode javnost napač- no informirana, kako izborni žive kro- jaški pomočniki, objavimo jutri natančno podatke o plačah pomočnikov in moj- strov.

Vestnik Svobode.

Zagorje ob Savi. Dramatični odsek del. izob. društva »Svobode« v Zagorju, je vprižoril v nedeljo 9. t. m. v »Kino« dvor- ani, nad vse lepo uspelo ljudsko igro Pred vaškim znamenjem. Radi mnogih ovir, ka- tere so nastale tekom zadnjih let, je moral dramatski odsek »Svobode« prekiniti svoje delovanje, pa ne samo za četr ali pol le- ta, temveč za dolgo dobo dveh let. Toda vseeno nam je bila usoda naklonila, vno- vič upanje, da bomo tem lažje in vztraj- nejše delovali na kulturnem polju. Že prva letošnja vprižoritev nam kaže, kako se zanima pri nas delavstvo za kulturo, kaj- ti nemajhna dvorana je bila napolnena pol- na ljubiteljev dramatike, katerim najskre- nejša hvala za mnogobrojen obisk. Izra- cem, ter ljubiteljem dramatike, kateri im- ajo veselje za nastop na odru pa ključemo: »Stopite v vrste preprostih ljudi, da se skupno izobražujemo, ter napredujemo«. Iskrena hvala tudi »godbenemu odseku« »Svobode« za njegov trud pri predstavi. — Odbor.

Gospodarstvo.

— Izplačilo priznanic 20%nega odbi- ka. Izplačevanje priznanic do 1000 K se prične še tekom meseca oktobra, za vsoto nad 1000 K pa se bodo izdale državne ob- veznice s 3%nim obrestnim in z amortiza- cijo do leta 1925. Ko bo objavljena zame- njava kron na osvobojenem delu Dalma- cij, bo ministrstvo izdalo tudi odločitev glede tisočkronskih bankovcev s ponare- jenimi znankami.

Avtomobilna prometna d. d. v Ljub- ljani, koje vabilo na subskripcijo deloc- smo pridobili te dni, je dobila z Dunaja brzjavno obvestilo, da bodo koncem tega

tedna gotovi 3 avtobusi tipa Sauner, kate- re namerava vpustiti na progi Ljublja- na—Celje in na novi progi Škofja Loka— Zelenki. — Naročeni so še 4 avtobusi istega tipa, ki bodo gotovi še to leto in se bodo vpustili v promet na ostalih pro- jektiranih progah, predvsem tam, kjer bo- do interesele pokazali svoje zanimanje s številnim podpisovanjem delnic. Ker po- teče rok za subskripcijo že 15. t. m., je nujen podpis zelo priporočljiv.

Društvene vesti.

SLAVNOST 25-LETNICE »DOBRODEL- NEGA DRUŠTVA TISKARJEV«

v Ljubljani se vrši v nedeljo 16. t. m. na sledeči način: Dopoldne ob 10. uri slav- nostno zborovanje društvenih članov in prijateljev v veliki dvorani »Unions«, zve- čer ob 7. uri istotam

ZABAVNI VEČER

z bogatim sporedom in plesom, h kate- ru vabimo vse prilatelje nepristijene za- bave. Vstopnina za ves večer 5 dinarjev.

Cercle français naznanja, da se bo pričel 17. oktobra v pritičju I. drž. gimna- zije pouk v francoščini. I. tečaj se vrši ob ponedeljkih in četrtek od 18. do pol 20. ure; II. tečaj ob torkih in petkih od 18. do 19. ure; III. tečaj (konverzacija in slovnost) ob ponedeljkih in četrtek od 18. do 19. ure. Poleg gg. profesorjev bo pre- davala v III. tečaju tudi gospa Jerasova, rod. Francosinja. Članarina znaša me- sečno 8 din. Prijave začetnikov, kakor tu- di starih članov sprejema šolski sluga, g. Ed. Schott.

Šoferji! Napovedan sestanek za sobo- to je preložen na petek 14. oktobra 1921, v gostilni Lovšin, Gradišče. Zvečer točno ob 7. uri. — Odbor.

Zabavna prireditve s plesom. V nede- ljo, dne 16. t. m. zvečer priredi Sportni klub »Primorje« pod pokroviteljstvom in s sodelovanjem Kluba Primorje v vseh go- renjih prostorih Narodnega doma veliko zabavno prireditev s plesom. Ker je čisti dobiček namenjen zgolj sportnim potreb- ščinam kluba, ki je v kratkem času svoje- ga obstoja pokazal v plavalnih tekmah in lahkoatletičnih mitingih sadove dosedan- ega sportnega delovanja in ker se hoče po- vspeti tudi v drugih sportnih panogah, pri- čakujemo, da obišče cenj. občinstvo to prireditev, ki mu bo nudila obilo zabave in razvedrila, v čimvečjem številu ter s tem pripomore agilnemu klubu do nadalj- nega sportnega delovanja.

Dva čevljarska pomočnika

za boljša dela se takoj sprej- meta. Franc Šifer, čevljar, Škofja Loka.

Trgovci!

Naročajte dobre in fino izdelane čevlje vseh vrst in v večjih množinah pri: Franc Šifer, čevljar, Škofja Loka.

Dnevna kronika.

Ljubljanski podžupan — odstopil. Na- rodni socijalec učitelj g. Ambrožič je po- dal demisijo, ker bi moral kot državni uradnik pustiti državno službo, če hoče ostati podžupan. Podžupansko mesto je častna funkcija; ne vemo, kako se nanaša določba zakona na podžupane, ki so le namestniki županov. Po našem mnenju za podžupane določba ne velja.

Mariborski občinski svet je imel 11. t. m. svojo sejo. Župan s. Orčar je poročal, da se po zagotovitvi vla-

de vrne obrtni referat občini. Vlada je dovolila da občina predela bara- ke v Dajnkovi ulici v 24 stanovanj. Stroški za to, so preračunjeni na 320.000 K. — O nepotrditvi 12 občin- skih odbornikov v stanovanjsko ko- misijo bo župan osebno poročal po- krajinskemu namestniku. Stanovanj- ski urad se bo v kratkem reorganizir- al: vse upravne posle prevzame občina, izvršilne pa sodišče. Članom občinskega sodišča se priznajo

čevljarski delavci,

1 spreten ščipač (Zwicker), 2 večša samostalna prirezovalca (Zuschneider), samca. Stanovanje zagotovljeno. Nastop takoj. Ponudbe na: AND. JAKIL, tvornica kože i cipela, Karlovac, Hrvaško.

„Pošljite naročnino!“

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst-Amerika

prevaža potnike v New-York redno 3krat, v Južno-Ameriko po 1krat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniš listkov.

SIMON KMETEC,

glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Koledvorska ulica 26.

Računovodja - blagajnik,

v premogovni stroki verziran, se sprejme. Gospodje, kateri so bili že pri premogokopih zaposleni, imajo prednost. Nastop 1. novembra 1921. Ponudbe na

Šentjanski premogovnik v Krmelju, Dolenjsko.

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poročivom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4 %.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 120.201.82.

Društveni delež K 17.103.71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093.48. Delež znaša K 100.—.

Član postane lahko vsak.

F. BRUMAT LUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.